

Strategický plán rozvoje města Šlapanice 2020 - 2025

A.4 Kriteriační srovnání vybraných měst

Doba zpracování:	duben 2019 – listopad 2019
Pořizovatel:	Město Šlapanice
Zpracovatel:	AQE advisors, a.s.

Strategický plán rozvoje města Šlapanice byl zpracováván s využitím „Metodiky tvorby programu rozvoje obce“ doporučené Ministerstvem pro místní rozvoj ČR.

Obsah

1	Úvod a metodika zpracování	3
2	Pozice Šlapanic vůči obdobným územním jednotkám.....	4
3	Porovnání vybraných obcí	5
3.1	Obyvatelstvo a hospodářství	5
3.1.1	Počet obyvatel	5
3.1.2	Index stability obyvatelstva	5
3.1.3	Index stáří	7
3.1.4	Podíl vysokoškolsky vzdělaných osob	8
3.1.5	Podíl nezaměstnaných osob	9
3.1.6	Počet dokončených bytů v letech 2008 - 2018	10
3.1.7	Podíl podnikatelských subjektů	11
3.2	Dopravní dostupnost.....	14
3.2.1	Dojezdová vzdálenost do Brna	14
3.2.2	Spojení veřejnou hromadnou dopravou do Brna	15
3.3	Život ve městě.....	17
3.3.1	Kapacita mateřských školek.....	17
3.3.2	Hluková zátěž	17
3.3.3	Místní poplatky	18
	Seznam tabulek a grafů	20

1 Úvod a metodika zpracování

Metodika hodnocení je založena na porovnání vybraných kritérií. U každého z kritérií se srovnávají hodnoty. Z výše uvedeného nelze posuzovat konkurenční významnost vůči jiným sídelním jednotkám, ale spíše zdůraznit možnou přednost obce. Tam, kde to srovnání umožňuje, je ještě vložen komentář z výsledků dotazníkového šetření, jak to vnímají občané města Šlapanice.

Seznam kritérií:

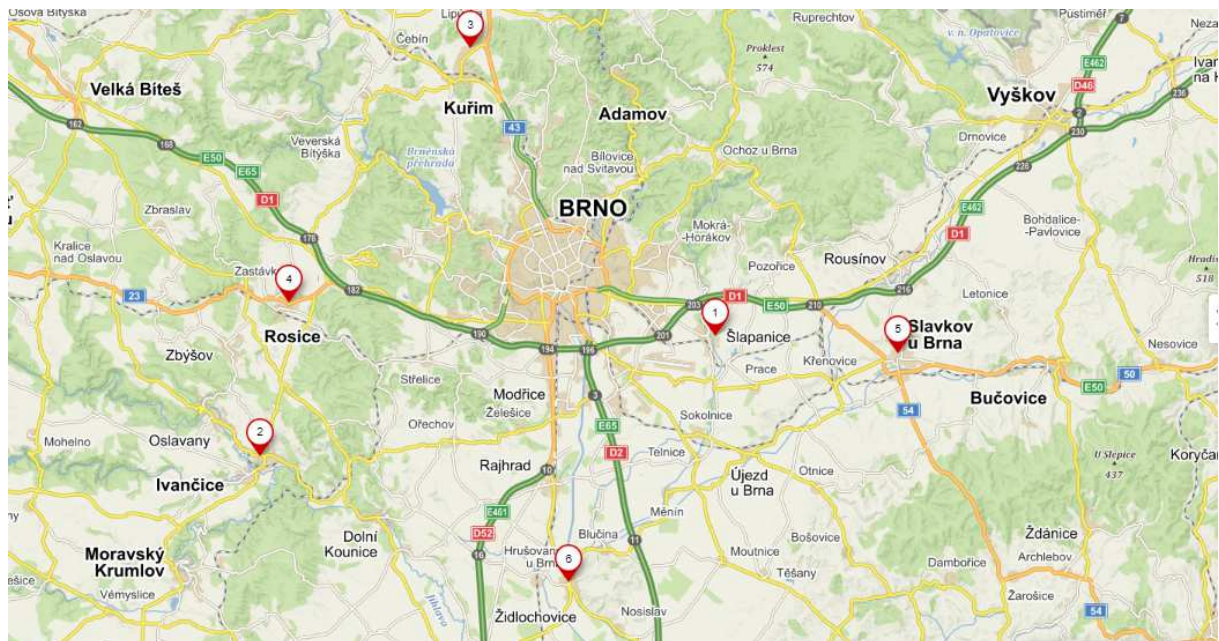
- podíl podnikatelských subjektů (podíl podnikajících fyzických osob ve skupině osob 15-65 let),
- podíl nezaměstnaných osob,
- index stability obyvatelstva (poměr obyvatel přistěhovalých ku obyvatelům vystěhovalým),
- podíl vysokoškolsky vzdělaných osob (2011),
- index stárí,
- počet dokončených bytů,
- dojezdová vzdálenost do Brna,
- spojení veřejnou hromadnou dopravou do Brna,
- kapacita mateřských školek,
- hluková zátěž,
- výše místních poplatků.

2 Pozice Šlapanic vůči obdobným územním jednotkám

Na základě srovnání dat je možno stanovit tzv. specifické přednosti obce, které jsou vystaveny srovnání s ostatními městy. Tyto přednosti budou představeny v následujících podkapitolách. Mezi srovnávaná města jsou zařazeny:

- Šlapanice (1),
- Ivančice (2),
- Kuřim (3),
- Rosice (4),
- Slavkov u Brna (5),
- Židlochovice (6).

Graf č. 1: Mapa vybraných měst

Zdroj: www.mapy.cz

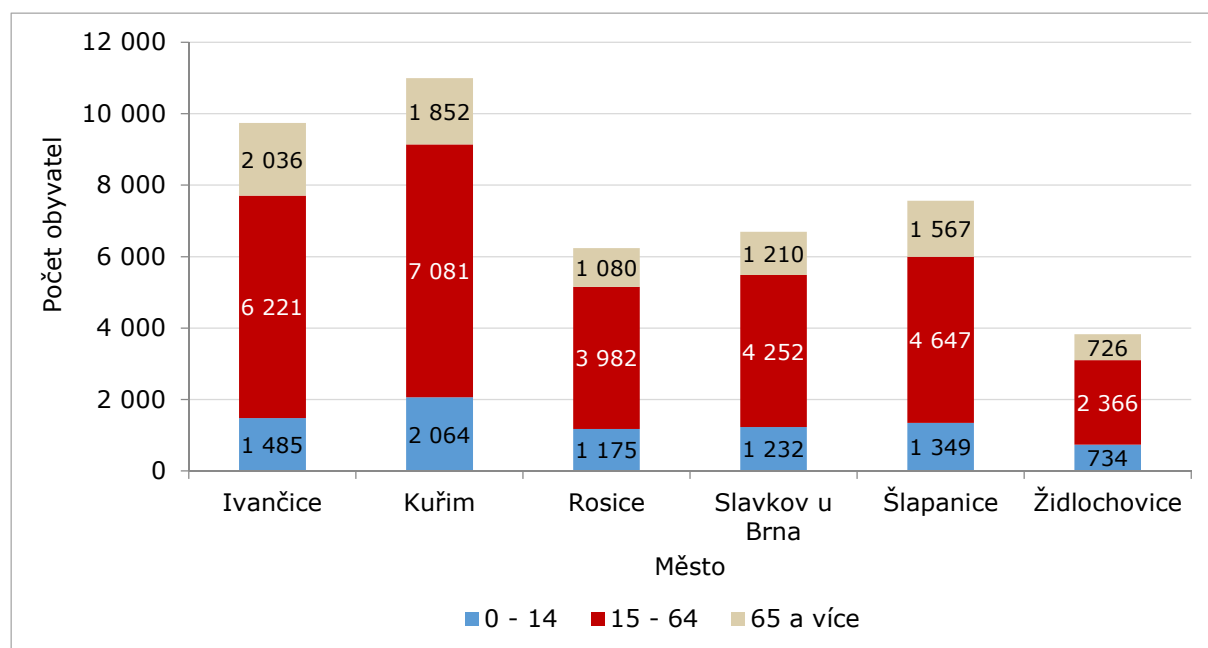
3 Porovnání vybraných obcí

3.1 Obyvatelstvo a hospodářství

3.1.1 Počet obyvatel

Počet obyvatel a jeho věkové složení porovnávaných měst je zachyceno v následujícím grafu. Nejvyšší počet obyvatel z porovnávaných měst má město Kuřim (10 997), následuje město Ivančice (9 742), Šlapanice (7 563), Slavkov u Brna (6 694), Rosice (6 237) a Židlochovice (3 826).

Graf č. 2: Počet obyvatel k 31. 12. 2018

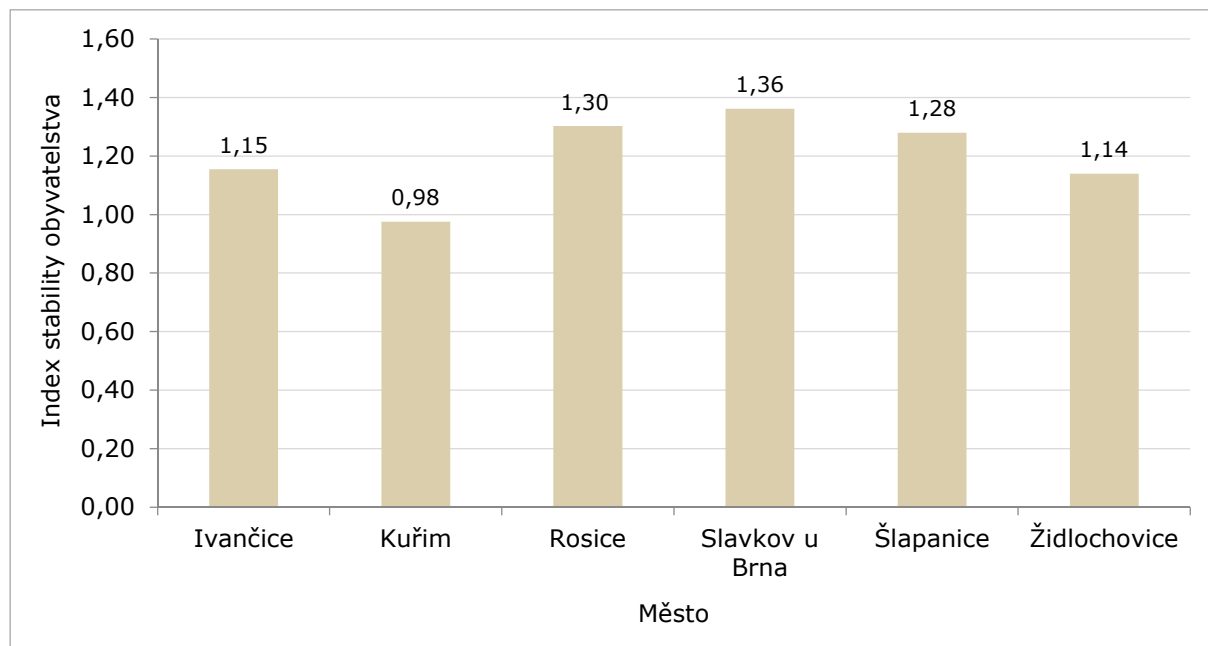
Zdroj: ČSÚ, zpracováno autorem

3.1.2 Index stability obyvatelstva¹

Index stability obyvatelstva za roky 2014 až 2018 znázorňuje koeficient přírůstku, resp. úbytku obyvatel migrací. Čím větší je rozdíl od hodnoty 1, tím větší změnu v počtu obyvatel obec zaznamenala (od hodnoty 1 a výše znamená přírůstek obyvatel v obci). Jak lze vidět z grafu, tak největší nárůst, tedy nejvyšší hodnotu indexu ve sledovaném období zaznamenalo město Slavkov u Brna, kde hodnota koeficientu činí 1,36, druhý nejvyšší koeficient patří městu Rosice (1,30). Město Šlapanice zaznamenalo třetí nejvyšší hodnotu koeficientu, konkrétně 1,28. S výjimkou města Kuřim došlo ve sledovaném období k přírůstku obyvatel ve vybraných městech způsobenou migrací.

¹ Index stability obyvatel představuje podíl přistěhovalých obyvatel ku vystěhovalým obyvatelům.

Graf č. 3: Index stability obyvatelstva za rok 2014 - 2018

Zdroj: ČSÚ, zpracováno autorem

Ve Šlapanicích je od roku 2008 do roku 2018 zaznamenáno zvýšení počtu obyvatel (o 720 obyvatel). Při srovnání s vybranými městy obdobné velikosti rostl počet obyvatel více než ve Šlapanicích pouze v Rosicích (o 13,3 %). Ve sledovaném období 2008 až 2018 mělo město Šlapanice druhé nejvyšší zvýšení počtu obyvatel (o 10,6 %) z vybraných srovnávaných měst. Co se týče dalších územních samosprávných celků, pak vyššího růstu počtu obyvatel než ve městě Šlapanice dosáhl ve sledovaném období SO ORP Šlapanice (o 17,5 %) i okres Brno-venkov (o 12,1 %).

Tabulka č. 1: Vývoj počtu obyvatel ve vybraných městech 2008 - 2018

Celek	Počet obyvatel k 31. 12. 2008	Počet obyvatel k 31. 12. 2018	Změna počtu obyvatel (v %)
Rosice	5 504	6 237	13,3
Šlapanice	6 836	7 563	10,6
Židlochovice	3 472	3 826	10,2
Slavkov u Brna	6 169	6 694	8,5
Kuřim	10 492	10 997	4,8
Ivančice	9 347	9 742	4,2

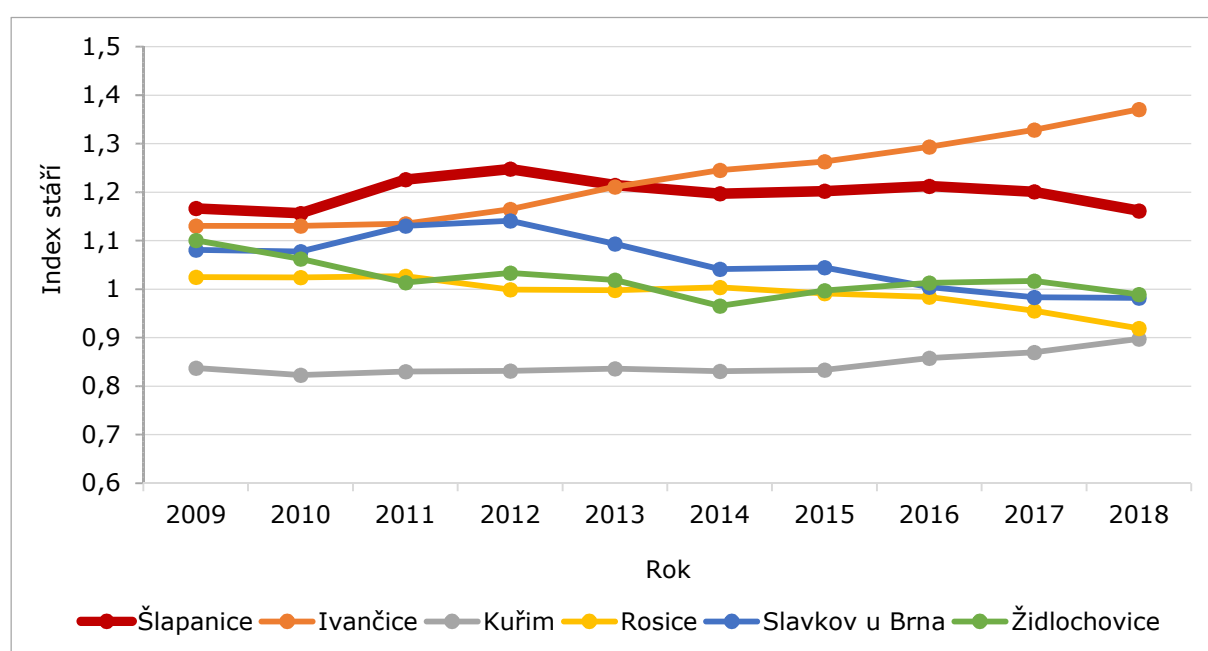
Zdroj: ČSÚ, zpracováno autorem

3.1.3 Index stáří²

Index stáří představuje poměr mezi skupinou obyvatel 65 a více let a skupinou 0-14 let. Čím vyšší je hodnota indexu, tím více dochází ke stárnutí populace. K označení stárnutí populace dochází v momentu, kdy hodnota indexu překročí hranici 1.

Trend mládnutí populace lze vidět ve městě Kuřim, kde index stáří nepřesáhl za sledované období hranici 1, až na drobné výjimky zažívají omlazení také Rosice v posledních letech. Zajímavý vývoj indexu stáří lze vidět u města Slavkov u Brna nebo Židlochovic. Naopak trend stárnutí populace lze sledovat v Ivančicích, které v roce 2014 přeskočily právě město Šlapanice.

Graf č. 4: Index stáří v jednotlivých letech 2009 – 2018

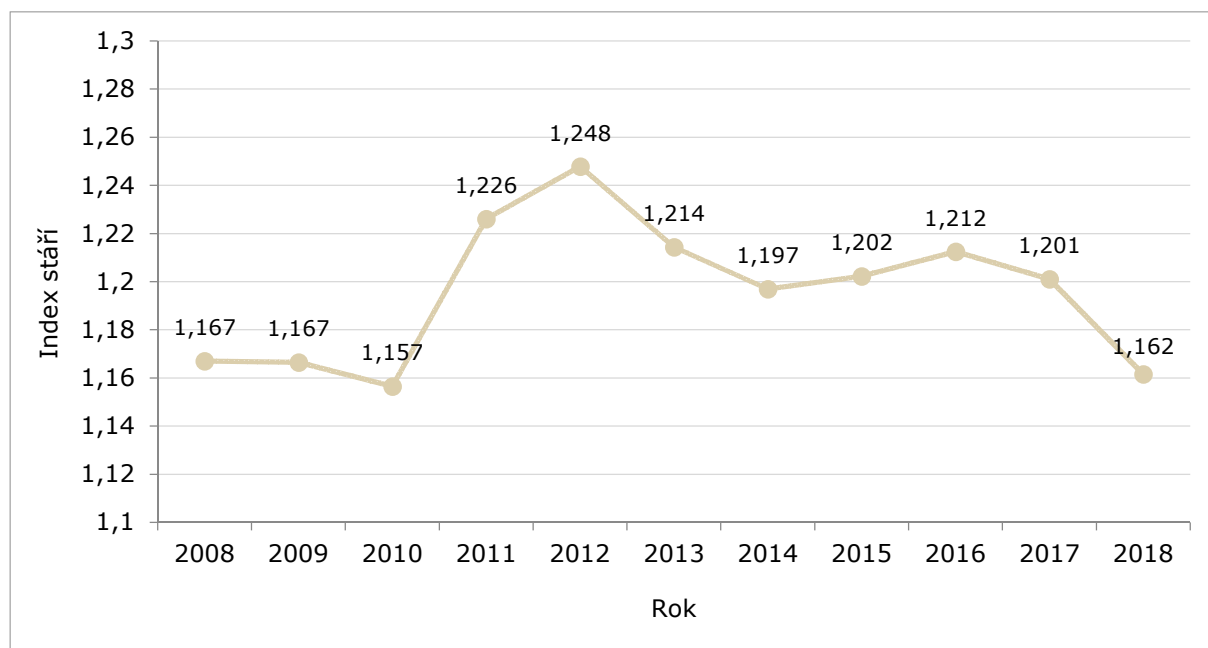

Zdroj: ČSÚ, zpracováno autorem

Index stáří ve městě Šlapanice se v letech 2008 – 2018 z počátku sledovaného období vyvíjel téměř konstantně, což znamená, že ve městě každoročně rostl počet obyvatel ve věkové skupině 0-14 let zhruba stejným tempem jako ve skupině 65 a více let. Jak můžeme vidět z následujícího grafu, index vzrostl v letech 2011 až 2012 až na hodnotu 1,248. Od roku 2013 pak hodnota koeficientu spíše klesá, na tuto skutečnost má pravděpodobně vliv stěhování mladých lidí do města (postupně budovaný projekt Brněnská pole), kteří plánovali mít děti.

² Index stáří představuje poměr mezi věkovou skupinou obyvatel 65 a více let a skupinou 0-14 let.

Graf č. 5: Vývoj indexu stáří ve městě Šlapanice v letech 2008 - 2018

Zdroj: ČSÚ, zpracováno autorem

3.1.4 Podíl vysokoškolsky vzdělaných osob³

Podíl vysokoškolsky vzdělaných osob na obyvatelstvu starší 15 let zachycuje následující graf. Z grafu lze vyčíst, že nejvyšší podíl vysokoškolsky vzdělaných osob má město Kuřim, konkrétně 18,3 %. Druhý nejvyšší podíl nalezneme u města Šlapanice, kde tento podíl činí 17,1 %. Naopak město Ivančice s podílem 10,1 % se řadí na poslední místo.

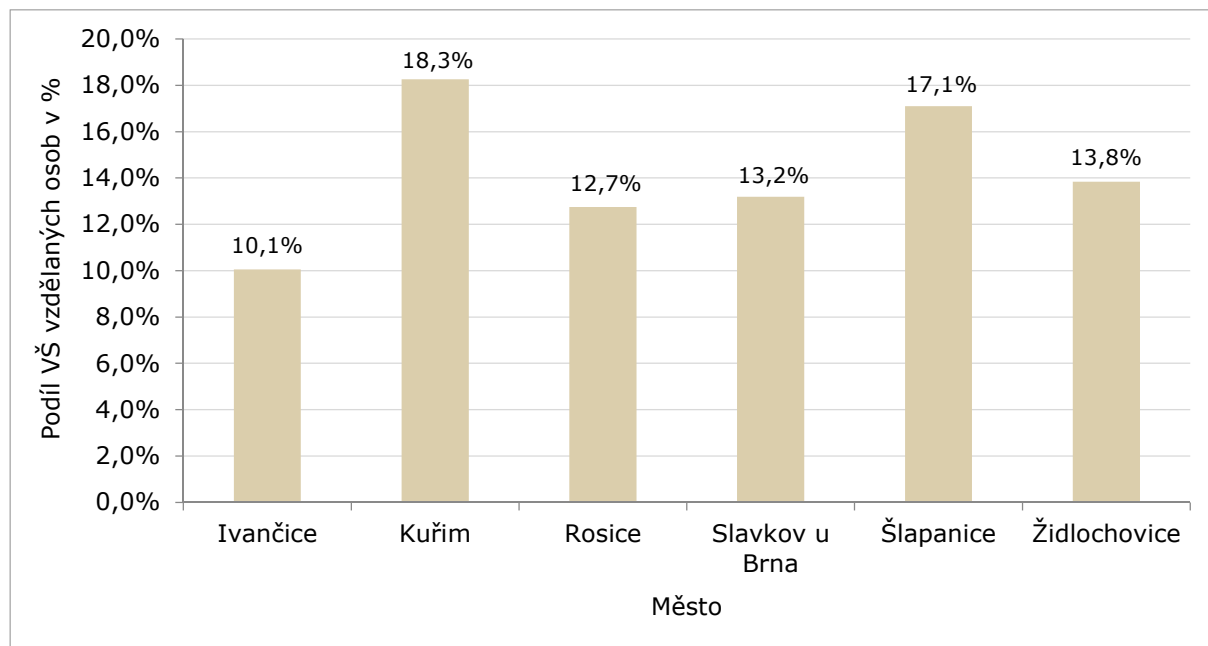
Stav města Šlapanice má nejspíše přímou vazbu na situaci, kdy se do měst okolo Brna stěhují především obyvatelé s vysokoškolským vzděláním. Tím, že migrační přírůstek obyvatel dosahuje ve městě Šlapanice kladné hodnoty, tak i podíl vysokoškolsky vzdělaných osob je relativně vysoký oproti srovnávaným městům.

---

³ Podíl vysokoškolsky vzdělaných osob – představuje podíl obyvatel s vysokoškolským titulem na celkovém obyvatelstvu starších 15 let.

Graf č. 6: Podíl vysokoškolsky vzdělaných osob (rok 2011)

Zdroj: SLDB 2011, zpracováno autorem

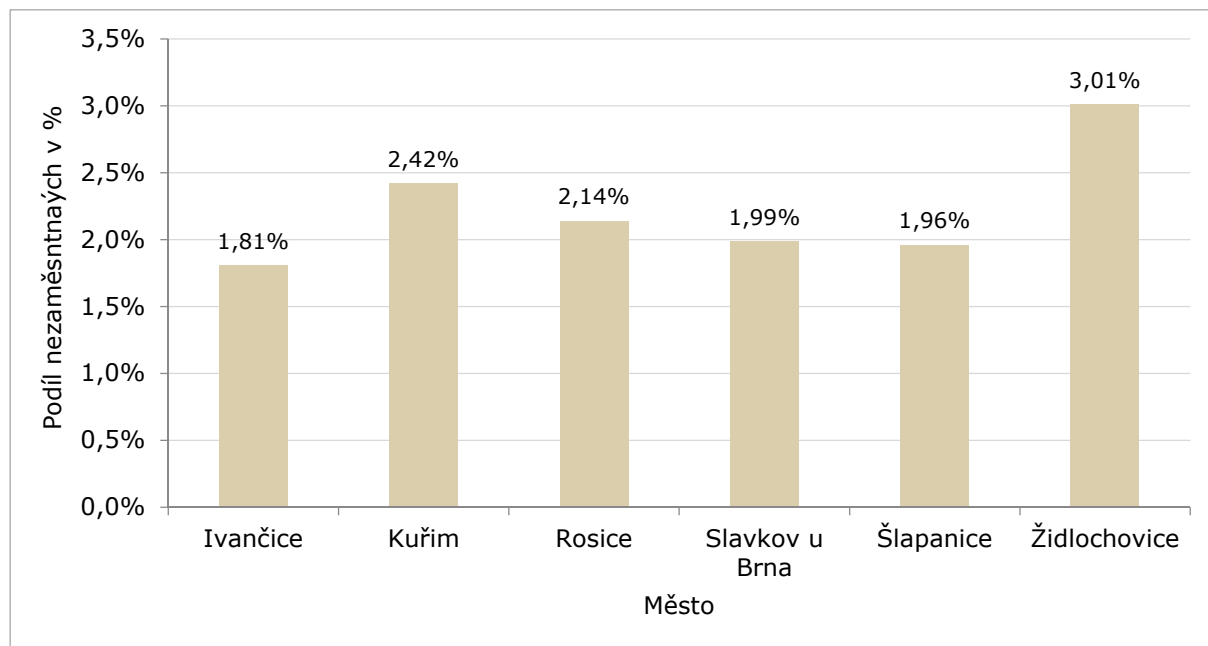
3.1.5 Podíl nezaměstnaných osob⁴

Následující graf zachycuje podíl nezaměstnaných osob (data k 31. 12. 2018). U všech obcí se podíl nezaměstnaných osob pohybuje pod hranicí 2,5 %, vyjma města Židlochovice. Nejnižšího podílu nezaměstnaných osob dosáhlo město Ivančice, konkrétně 1,81 %. Šlapanice s podílem 1,96 % mají velmi nízký podíl nezaměstnaných osob. Naopak nejvyšší hodnotu podílu nezaměstnaných osob nalezneme u města Židlochovice (3,01 %).

---

⁴ Podíl nezaměstnaných osob vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 – 64 let ze všech obyvatel ve stejném věku (MPSV).

Graf č. 7: Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. 2018

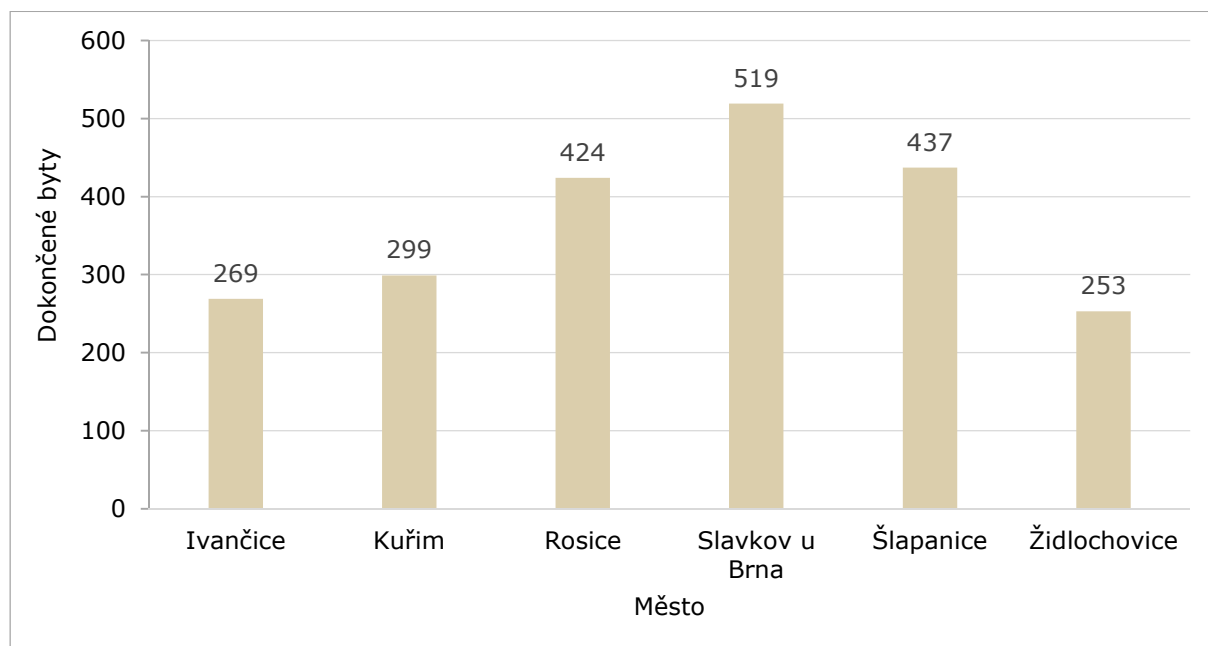

Zdroj: ČSÚ, zpracováno autorem

3.1.6 Počet dokončených bytů v letech 2008 - 2018

Následující graf zobrazuje počet dokončených bytů v letech 2008 až 2018. Z grafu je patrné, že nejvíce bytů za posledních 10 let bylo dokončeno ve Slavkově u Brna (519) a právě ve Šlapanicích (437). Naopak nejméně bytů bylo dokončeno v Židlochovicích (253).

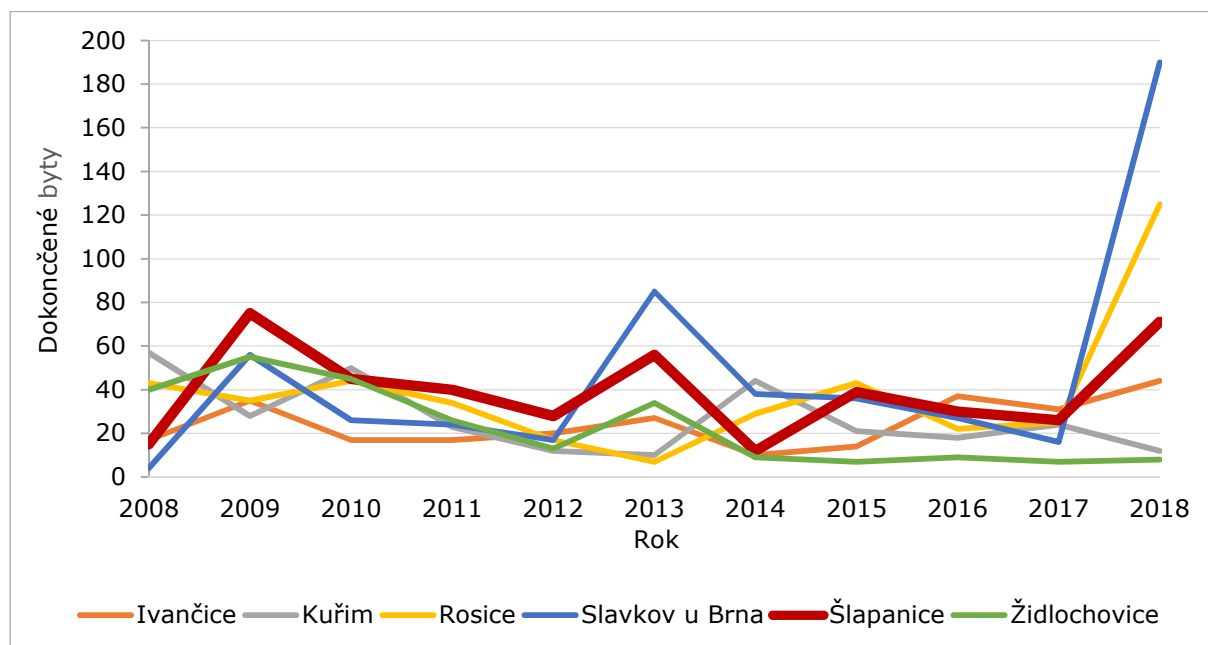
Graf č. 8: Počet dokončených bytů v letech 2008 – 2018

Zdroj: ČSÚ, zpracováno autorem

V následujícím grafu lze vidět vývoj počtu dokončených bytů v letech 2008 – 2018. Z grafů je patrné, že meziroční přírůstek dokončených bytů u všech obcí je velmi kolísavý. Nejvyššího meziročního nárůstu počtu dokončených bytů bylo dosaženo ve Slavkově u Brna v roce 2018. Co se týče Šlapanic, nejvyšší počet dokončených bytů byl zaznamenán v roce 2009.

Graf č. 9: Vývoj počtu dokončených bytů v letech 2008 - 2018

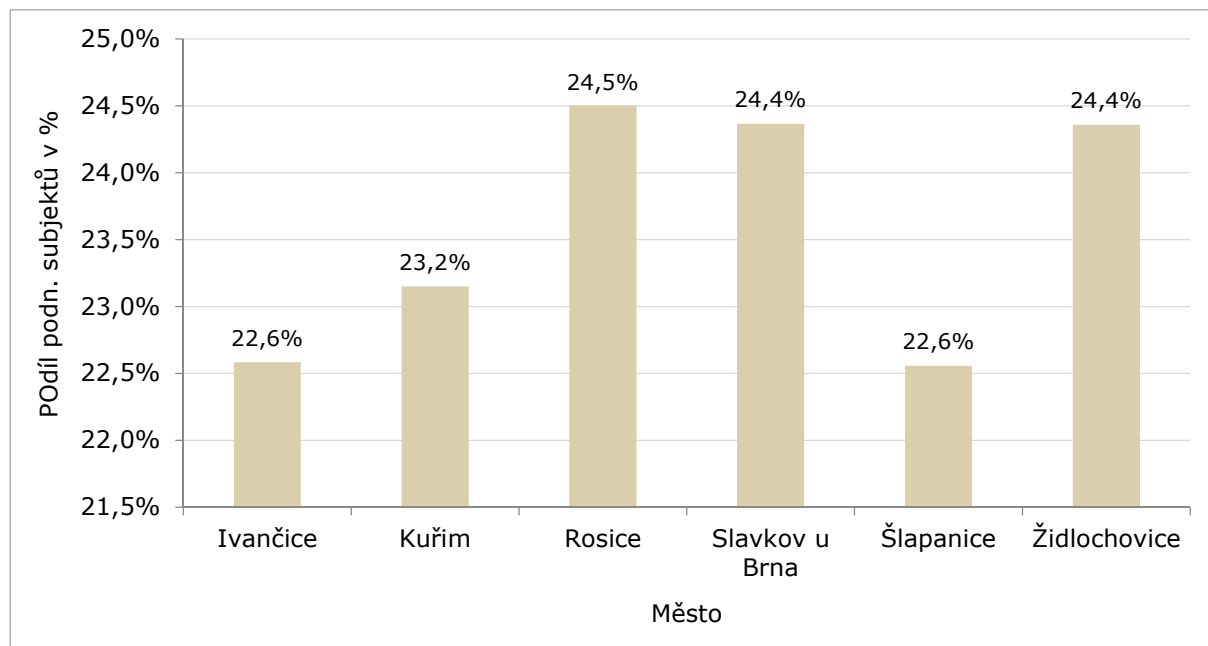
Zdroj: ČSÚ, zpracováno autorem

3.1.7 Podíl podnikatelských subjektů⁵

Následující graf zobrazuje podíl podnikatelských subjektů na celkovém obyvatelstvu obce ve věkové skupině 15 - 65 let. Z grafu je patrné, že nejvyššího podílu dosahuje město Rosice, kde tento podíl činí 24,5 %. Na druhém místě, s podílem 24,4 %, se nachází město Slavkov u Brna. Ve Šlapanicích činí tento podíl 22,6 %. Dle výsledků z roku 2018 tak srovnávaná města dosahují obdobných hodnot.

⁵ Podnikatelský subjekt – tímto pojmem bývá označována fyzická či právnická osoba, která podniká na základě živnostenského či jiného oprávnění.

Graf č. 10: Podíl podnikatelských subjektů k 31. 12. 2018

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Shrnutí kapitoly 3.1 Obyvatelstvo a hospodářství

- Podíl podnikatelských subjektů se u srovnávaných měst pohybuje v intervalu 22,6 – 24,5 %. Nejvyšší podíl byl zaznamenán u města Rosice. Šlapanice patří s podílem 22,6 % k městům s nejmenší hodnotou. Lze interpretovat vyšší úroveň obytné funkce města a blízkou vzdáleností krajského města Brna.
- Podíl nezaměstnaných osob je u všech srovnávaných obcí velmi příznivý, a to především z důvodu pozitivního vývoje hospodářství a možnosti nabídky pracovních míst v Brně, které je pro občany srovnávaných měst dobře dopravně dostupné.
- Index stability obyvatelstva u většiny měst dosahoval hodnoty v rozpětí 0,98 - 1,36, výjimkou jsou především města Slavkov u Brna, Rosice a Šlapanice, kde hodnota koeficientu převyšuje ostatní porovnávaná města, tzn., že města zaznamenala 36%, 30 %, resp. 28% růst přistěhovalých obyvatel mezi roky 2014 - 2018.
- Podíly vysokoškolsky vzdělaných občanů u měst Kuřim a Šlapanice vykazují nejvyšší podíly této skupiny obyvatel, u Šlapanic je možné tento jev odůvodnit migračním přírůstkem.
- Na základě indexu stáří lze říci, že dochází k nejrychlejšímu stárnutí obyvatel ve městě Ivančice v porovnání s ostatními srovnávanými obcemi.
- Počet dokončených bytů ve sledovaném období byl nejvyšší v obci Slavkov u Brna, naopak nejnižší počet dokončených bytů byl ve městě Židlochovice. Zmíněné koresponduje s celkovým počtem obyvatel. Město Šlapanice má druhý nejvyšší

počet dokončených bytů ve sledovaném období 2008 - 2018, což opět zdůrazňuje obytnou funkci města.

3.2 Dopravní dostupnost

3.2.1 Dojezdová vzdálenost do Brna

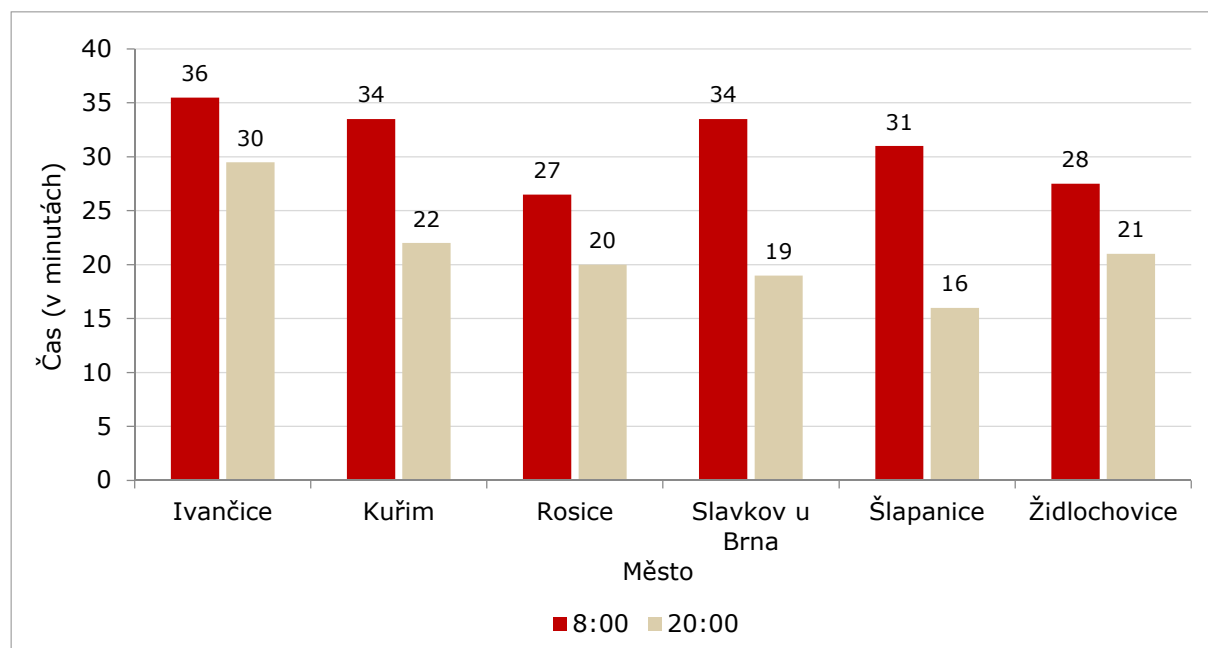
Následující přehled zobrazuje dojezdovou vzdálenost automobilem⁶, která je vypočtena od městského úřadu konkrétní obce do krajského města Brna ke Galerii Vaňkovka u Ústředního autobusového náměstí v Brno-střed, a to v průměru uváděného obvyklého časového rozpětí. Uváděny jsou dva odjezdové časy (v ranní dopravní špičce a večer) a pouze nejrychlejší cesty.

Města Šlapanice a Slavkov u Brna patří mezi obce s nejkratší dojezdovou vzdáleností z pohledu času ke Galerii Vaňkovka, a to mimo dopravní špičku, ve které je naopak nejrychlejší spojení z města Rosice a Židlochovice. Město Šlapanice má v době ranní špičky v porovnání s ostatními městy delší průměrnou automobilovou dojezdovou vzdálenost z hlediska času (31 minut), a to i přesto, že měřená vzdálenost je z vybraných obcí nejkratší (13,2 km). Například město Ivančice je vzdáleno od Brna, konkrétně od Galerie Vaňkovka přibližně 29,4 km, z hlediska času však cesta v ranní špičce trvá přibližně 36 minut. Všechna porovnávaná města ovšem mají velmi dobrou časovou dostupnost do Brna a rozdíly nejsou v jednotlivých odjezdových časech nijak markantní. Zajímavé srovnání nabízí až výsledek srovnání času z hlediska dopravní dostupnosti autem v 8:00 a 20:00 ze Šlapanic, která je ve večerních hodinách téměř poloviční.

---

⁶ Průměr za dva dny.

Graf č. 11: Dopravní dostupnost autem do krajského města Brna [min.]

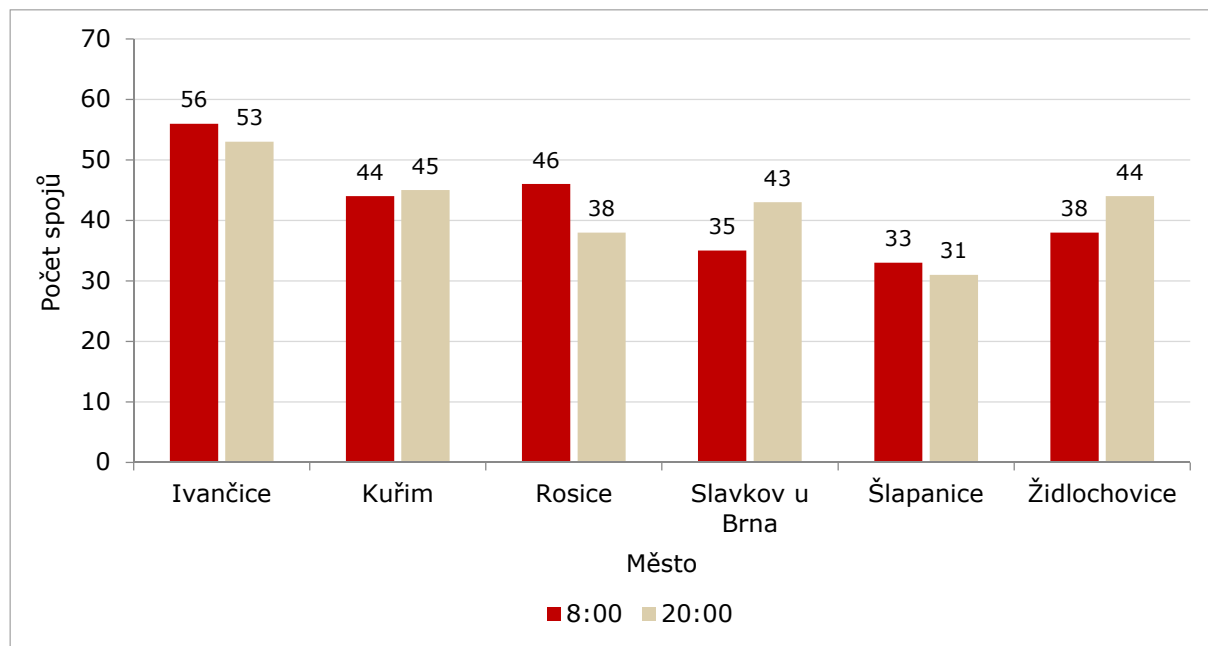
Zdroj: <https://www.google.com/maps>, zpracováno autorem

3.2.2 Spojení veřejnou hromadnou dopravou do Brna

Další přehled zobrazuje dojezdovou vzdálenost veřejnou hromadnou dopravou včetně pěšího přesunu, která je také vypočtena od městského úřadu konkrétní obce do krajského města Brna ke Galerii Vaňkovka u Ústředního autobusového náměstí v Brně. Uváděny jsou opět dva odjezdové časy (v ranní dopravní špičce a večer) a pouze nejrychlejší cesty.

Z následujícího grafu je patrné, že nejlepší dostupnost veřejnou dopravou do centra města Brna, má v obou odjezdových časech město Šlapanice. Naopak nejhorší dostupnost veřejnou dopravou do Brna mají občané z Ivančic, kde cesta trvá přibližně 56 minut v ranní dopravní špičce. Dopravní dostupnost veřejnou dopravou ze Šlapanic je ve srovnání s ostatními městy nadprůměrná. Výhodou je především krátká vzdálenost a možnost využít autobus, trolejbus nebo vlak. Této pozitivní skutečnosti jsou si vědomi i občané města, kteří na to poukázali i v realizovaném šetření.

Graf č. 12: Spojení veřejnou hromadnou dopravou do krajského města Brna

Zdroj: <https://www.google.com/maps>, zpracováno autorem

Shrnutí kapitoly 3.2 Dopravní dostupnost

- Dojezdová vzdálenost autem je u všech porovnávaných měst do Brna příznivá, především tedy z hlediska času. Negativem je pomalejší cesta automobilem v době dopravní špičky. Právě pro město Šlapanice je v této době průměrná cesta až 2krát pomalejší než večer, což je nejvíce z porovnávaných měst. Město Šlapanice má ovšem výhodu velmi krátké dojezdové vzdálenosti (cca 13 km).
- Spojení veřejnou hromadnou dopravou do Brna u všech srovnávaných měst je na velmi dobré úrovni. Výhodou pro Šlapanice je přímé spojení vlakovou, autobusovou dopravou (i noční autobusová linka) a trolejbusem při dojezdu do krajského města. Výhodou vlakového spojení disponují všechna porovnávaná města, vyjma Židlochovic (terminál ve výstavbě).

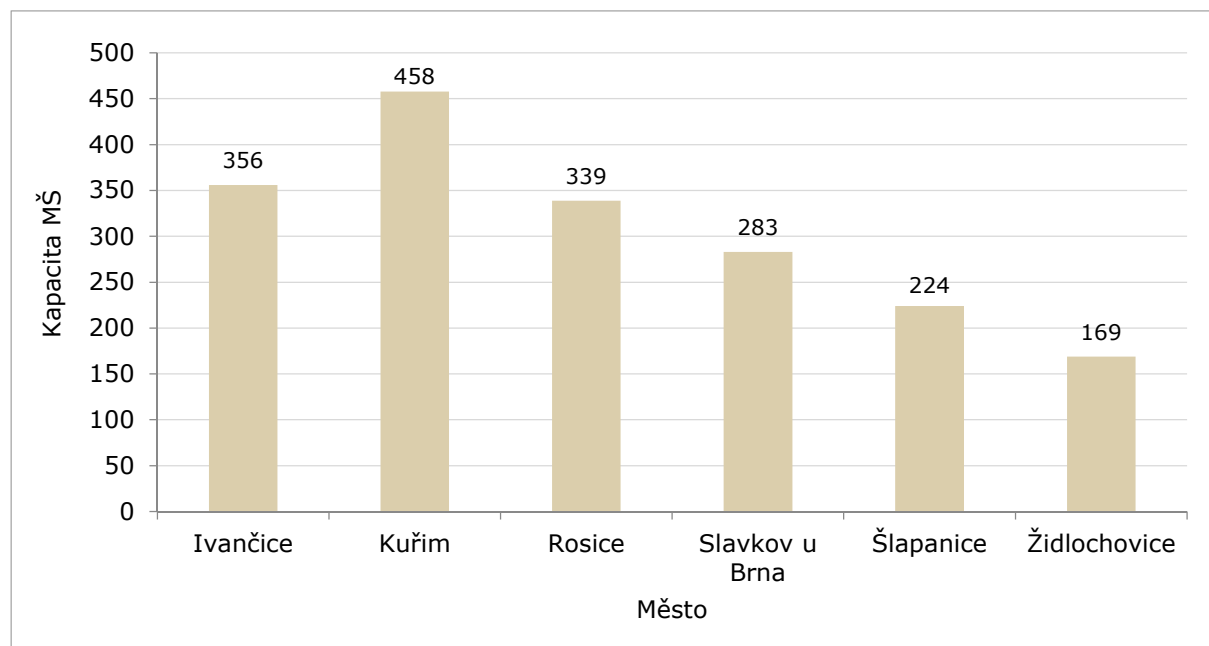

3.3 Život ve městě

3.3.1 Kapacita mateřských školek

Z následující tabulky je patrné, že kapacita školek v porovnávaných městech ne zcela koresponduje s počtem obyvatel. Využití kapacity⁷ ve všech školkách (zřizovatelem je vždy konkrétní město) je na 100 %. Poptávka po mateřské škole ve Šlapanicích je řešena také dalšími zařízeními a aktivitami (např. Školička Sokolík, Šlapanický předškoláček, z.s.).

Graf č. 13: Kapacita mateřských školek ve školním roce 2018/2019

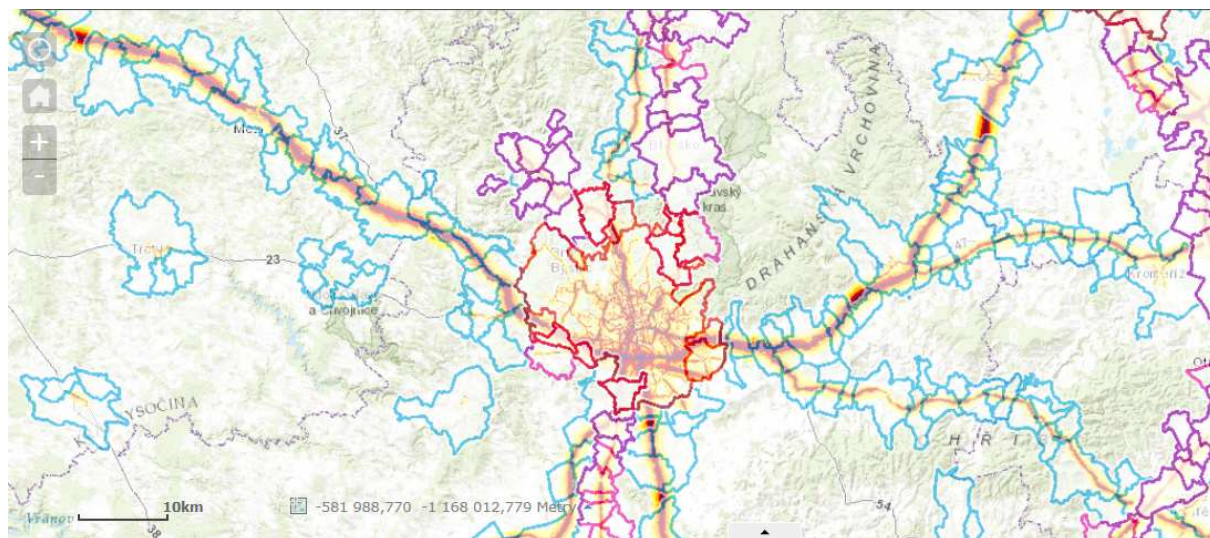
Zdroj: <https://rejstriky.msmt.cz/rejskol/>, zpracováno autorem

3.3.2 Hluková zátěž

Hlukem je nejvíce zatíženo město Šlapanice, a to díky kombinované zátěži automobilové (dálnice), železniční, letecké (Tuřany) dopravě a aglomeraci. Dalšími městy, která jsou hlukem významněji zasaženy, jsou Kuřim, Slavkov u Brna a Rosice (automobilová a železniční doprava).

⁷ Na základě výroční zprávy jednotlivých školek.

Graf č. 14: Hluková mapa Jihomoravského kraje za rok 2017

Zdroj: <https://geoportal.mzcr.cz/shm/>

3.3.3 Místní poplatky

V této podkapitole je srovnávána výše místních poplatků, a to konkrétně místního poplatku ze psa (za prvního psa) a poplatku za odpady. Nejpříznivější výši místních poplatků za psa pro občany mají město Slavkov u Brna a Šlapanice, a to 250 Kč v případě Slavkova a 467⁸ v případě Šlapanic.

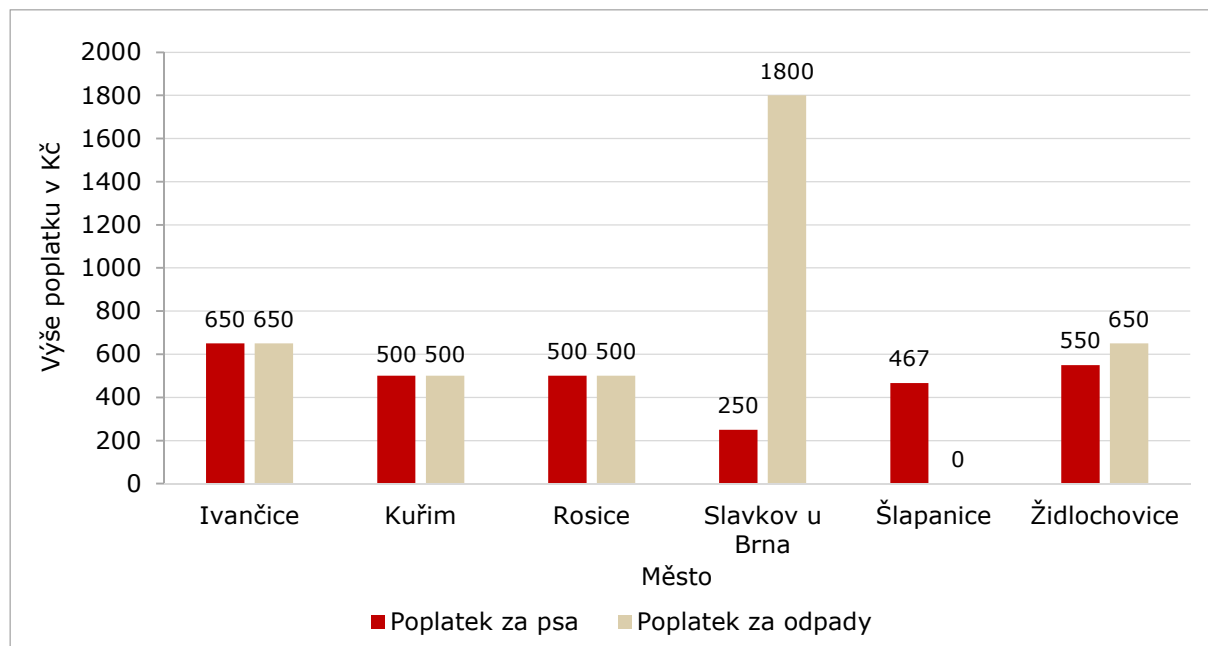
Co se týče poplatků za odpad, tak nejpříznivější výši mají ve Šlapanicích, kde se tento poplatek nevybírání. Další příznivou výši těchto poplatků můžeme nalézt v obcích Rosice a Kuřim, kde tyto poplatky činí 500 Kč.

Naopak nejvíce za tyto místní poplatky zaplatí obyvatelé Slavkova u Brna, kde poplatek ze psa činí 250 Kč a poplatek za odpady 1 800 Kč (maximální možná výše).

---

⁸ Vypočítán průměr ze tří částek, které jsou vybírány.

Graf č. 15: Výše místních poplatků (platných v roce 2018)

Zdroj: obecně závazné vyhlášky konkrétní obce, zpracováno autorem

Shrnutí kapitoly 3.3 Život ve městě

- Využití kapacit⁹ ve všech školkách (zřizovatelem je vždy konkrétní město) je na 100 %.
- Hlukem je nejvíce zatíženo město Šlapanice, a to díky kombinované zátěži automobilové (dálnice), železniční, letecké dopravě a aglomeraci Brna.
- Co se týče poplatků za odpad, tak nejpříznivější výši mají ve Šlapanicích, kde se tento poplatek nevybírá.

⁹ Na základě výroční zprávy jednotlivých školek.

Seznam tabulek a grafů

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Vývoj počtu obyvatel ve vybraných městech 2008 - 2018.....	6
---	---

Seznam grafů

Graf č. 1:	Mapa vybraných měst	4
Graf č. 2:	Počet obyvatel k 31. 12. 2018.....	5
Graf č. 3:	Index stability obyvatelstva za rok 2014 - 2018	6
Graf č. 4:	Index stáří v jednotlivých letech 2009 – 2018	7
Graf č. 5:	Vývoj indexu stáří ve městě Šlapanice v letech 2008 - 2018	8
Graf č. 6:	Podíl vysokoškolsky vzdělaných osob (rok 2011)	9
Graf č. 7:	Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. 2018	10
Graf č. 8:	Počet dokončených bytů v letech 2008 – 2018	10
Graf č. 9:	Vývoj počtu dokončených bytů v letech 2008 - 2018.....	11
Graf č. 10:	Podíl podnikatelských subjektů k 31. 12. 2018	12
Graf č. 11:	Dopravní dostupnost autem do krajského města Brna [min.]	15
Graf č. 12:	Spojení veřejnou hromadnou dopravou do krajského města Brna	16
Graf č. 13:	Kapacita mateřských školek ve školním roce 2018/2019	17
Graf č. 14:	Hluková mapa Jihomoravského kraje za rok 2017.....	18
Graf č. 15:	Výše místních poplatků (platných v roce 2018)	19